

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2017
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 833/2016
populárny názov	Prílišný formalizmus pri námietkach vo verejnom obstarávaní
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.04.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ak sťažovateľka ako uchádzačka vo verejnom obstarávaní podala námietky proti rozhodnutiu o jej vylúčení zo súťaže, a urobila tak prostredníctvom svojho právneho zástupcu, a následne namietala nesprávnosť posúdenia splnomocnenia udeleného advokátovi – právnickej osobe ako dokladu nevyhovujúceho požiadavke § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z., bolo povinnosťou súdov v správnom súdnictve (osobitne najvyššieho súdu) sa s touto jej námietkou podrobne vysporiadať, najmä náležite právne posúdiť, prečo požiadavka citovaného zákonného ustanovenia nie je uspokojená predložením písomného splnomocnenia udeleného advokátovi – právnickej osobe, a nie sa formalisticky stotožniť s posúdením tejto otázky orgánom verejnej správy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa v postavení žalobkyne v konaní pred Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a v odvolacom konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) č. 6401-6000/2013-ON/105 zo 17. mája 2013, ktorým úrad zastavil podľa § 139 ods. 1 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase rozhodovania orgánu verejnej správy (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“) konanie o námietkach sťažovateľky smerujúce proti rozhodnutiu úradu o vylúčení uchádzača zo súťaže. Námietky sťažovateľky smerovali proti právnemu názoru správnych súdov. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 147/2013-63 z 5. júna 2014, ktorým tento zamietol žalobu sťažovateľky.
z odôvodnenia	Sťažovateľka vytýka napadnutému rozsudku najvyššieho súdu pri výklade ustanovenia § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. prílišný formalizmus. Najvyšší súd, ako vyplýva z jeho rozsudku a aj následného vyjadrenia, si právny záver o tom, že citované zákonné ustanovenie vyžaduje od advokáta – právnickej osoby – (ďalej len „advokátska kancelária“), ktorá je právnym zástupcom uchádzača verejného obstarávania, predĺženie nielen riadneho písomného splnomocnenia, ale aj dokladu preukazujúceho, že konkrétny advokát – fyzická osoba – je konateľ advokátskej kancelárie, vytvoril na základe gramatického výkladu označeného zákonného ustanovenia.

Konanie o námietkach predstavuje revízy proces, ktorý oprávňuje samotného účastníka verejného obstarávania napádať postup obstarávateľa. Ide o osobitný druh konania správneho orgánu – úradu, prostredníctvom ktorého vykonáva dohľad nad dodržiavaním povinností obstarávateľa a účastníkov procesu verejného obstarávania. Preto je možné očakávať vylúčenie alebo obmedzenie všeobecného predpisu upravujúceho správne konanie, a to v dôsledku potreby zvýšeného dôrazu na rýchlosť a hospodárnosť konania, ktoré sa môžu prejavíť vo zvýšenom dôrazu na písomnosť konania, jeho koncentracii či inak zvýšenej formalizácii. To okrem iného znamená, že absencia zákonom požadovaných náležitostí podaných námietok je dôvodom na obligatórne zastavenie konania o námietkach v zmysle § 139 ods. 1 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. (podporne v zmysle § 153 zákona č. 25/2006 Z. z. je vylúčená aplikácia § 19 Správneho poriadku, ktorá by umožnila úradu vyzvať na doplnenie podania v prípade absencie niektorej obligatórnej náležitosti).

Právny vzťah medzi klientom a advokátom sa navonok preukazuje písomným splnomocnením (§ 31 a nasl. Občianskeho zákonníka), a na účely administratívneho alebo súdneho konania procesným splnomocnením na zastupovanie v príslušnom konaní, pričom v prípade, že advokátom je advokátska kancelária – spoločnosť s ručením obmedzeným, toto prijíma ktorýkoľvek z jej konateľov (advokátov). To, že podpisujúca fyzická osoba je konateľ advokátskej kancelárie, je uvádzané pri jej mene, pričom tento vzťah advokátskej kancelárie a advokáta – konateľa vyplýva (ako podmienka) priamo zo zákona o advokácii (§ 15 ods. 3 zákona o advokácii).

Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na doplnenie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (nálež ústavného súdu sp. zn. IV.US 1/02 z 26. septembra 2002).

Ustanovenie § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z. taxatívnym spôsobom vypočítava obligatórne prílohy k podaným námietkam doručované úradu. Všeobecnými prílohami sú doklad o poukázaní kaucie na účet úradu a doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky, t. j. splnomocnenie alebo výpis z verejného registra alebo inej zákonom ustanovenej evidencie. Riadne písomné splnomocnenie udelené advokátovi preto možno nesporne považovať za doklad, ktorým právny subjekt preukazuje oprávnenie konať za klienta v jeho mene a na jeho účet ako také. Nemožno § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z. zúžiť na požiadavku výpisu z verejného registra ani ju rozšíriť na predloženie splnomocnenia a aj na výpis z verejného registra. Pokiaľ zákon nešpecifikuje typ dokladu, nemožno za tým vidieť úmysel vylúčiť splnomocnenie udelené advokátovi ako nedostačujúce, ale naopak, ako snahu zákonodarcu pokryť viacero druhov dokladov, teda nielen výpisy z verejných registrov, ale aj splnomocnenia alebo rozhodnutia, na základe ktorých subjekt nadobúda práva a povinnosti konať za iného, a teda aj dokladom preukazujúcim oprávnenie podpisovať námietky.

Ani jeden zo správnych súdov neuviedol, na základe čoho dospel k zaujatému výkladu § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z., a najvyšší súd ani osobitne neodôvodnil, prečo akceptoval krajským súdom vyslovený záver, že toto ustanovenie vyžaduje predloženie (výlučne) výpisu z obchodného registra, pričom splnomocnenie udelené advokátovi nie je v konaní o námietkach dostačujúcim dokladom. Je teda nutné skonštatovať zanedbanie povinnosti najvyššieho súdu presvedčivo sa vysporiadať s právne relevantnými námietkami účastníkov konania, v tomto prípade najmä žalobcu. Samo poukázanie na „judikatúru najvyššieho súdu“ bez aspoň demonštratívnej citácie konkrétnych rozhodnutí, tak ako to urobil najvyšší súd, nemá žiadnu argumentačnú váhu. Ústavný súd nespochybňuje, že doklad preukazujúci oprávnenie podpísať námietky je obligatórnou prílohou námietok, ak tieto nepodpísal sám uchádzač, avšak v rozhodnutiach vydaných vo veci sťažovateľky absentujú logické a koherentné vysvetlenie nemožnosti akceptovať splnomocnenie udelené advokátovi ako doklad podľa § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z.

Sťažovateľka sa vo vzťahu k aplikovateľnosti Správneho poriadku a najmä vo vzťahu k povinnosti úradu zisťovať povahu vzťahu advokátskej kancelárie a

	<p>advokáta, ktorý námietky podpísal, poukázala na rozsudok vo veci vedenej pred najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Sžf 38/2011. Ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľky, že hoci sa jej vec javí byť obdobná označenej veci, je tu rozdiel vylučujúci prevzatie právneho záveru v nej vyslovenej. V tamojšom konaní bolo spornou otázkou pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia úradu vyhodnotenie včasnosti podania námietok, ako aj legitímácia žalobcu ako účastníka konania pred úradom [§ 138 ods. 1, § 138 ods. 2 písm. b), § 138 ods. 5, § 139 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 25/2006 Z. z.] a dôvodom na zastavenie konania v tamojšej veci boli podmienky konania iniciovaného riadnymi a úplnými námietkami. Dôvodom zastavenia konania vo veci sťažovateľky boli vady námietok, teda vady podania ako takého. Tento zdanlivo nepatrný rozdiel v dôvodoch zastavenia konania o námietkach uvedenu vec od veci sťažovateľky natoľko odlišuje, že právny názor najvyššieho súdu vyslovený vo veci sp. zn. 5 Sžf 38/2011 nemá dopad na posúdenie veci sťažovateľky.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: IV.US 1/02, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 71/2013
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov podmienky konania výklad (interpretácia)-formalistický

spisová značka	III. ÚS 67/2017
populárny názov	Zabezpečovací prevod práva
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.05.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Aj napriek tomu, že ústavný súd nie je oprávnený vyhodnocovať dôkazy v spore pred všeobecným súdom, pri poskytovaní ústavno-súdnej ochrany základnému právu na súdnu ochranu nemôže ignorovať také zistenia plynúce z dostupných podkladov, ktoré majú dôkazný potenciál spochybniť skutkové uzávery tvoriace podklad napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu. Pre ustálenie platnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva (v právnom stave účinnom do 31. decembra 2007) je rozhodujúce rešpektovanie jej prioritného zabezpečovacieho účelu. V súvislosti s dohodou účastníkov ohľadne uhradzovacej funkcie zabezpečovacieho prevodu práva treba zdôrazniť, že v rozpore s ustanovením § 553 Občianskeho zákonníka (aj v znení účinnom do 31. decembra 2007) je aj dojednanie, podľa ktorého sa veriteľ v prípade omeškania dlžníka s úhradou zabezpečenej pohľadávky bez ďalšieho (alebo na základe svojho jednostranného právneho úkonu) stane trvalým vlastníkom prevedeného majetku pri súčasnom zániku zabezpečenej pohľadávky.
skutkový stav a základné	Sťažovateľka ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu, vystupovala ako

<p>fakty</p>	<p>žalovaná v konaní o vylúčení nehnuteľnej veci zo súpisu majetku úpadcu vedenom na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) na základe návrhu veriteľa.</p> <p>Okresný súd rozsudkom z 26. septembra 2013 vylúčil spornú nehnuteľnosť (stavba autoservisu) zo súpisu majetku úpadcu. Poukázal na skutočnosť, že úpadca a veriteľ uzavreli 29. mája 2007 zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, a to do 30. decembra 2012, resp. do doby zaplatenia celej zabezpečovanej pohľadávky, ktorá spočívala v povinnosti úpadcu vrátiť pôžičky poskytnuté veriteľom fyzickým osobám (spoločníci úpadcu), s ktorými úpadca i veriteľ uzavreli 29. mája 2007 zmluvu o prevzatí uznaných dlhov.</p> <p>Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom navrhovala jeho zmenu v zmysle zamietnutia žaloby a navrhla tiež vysloviť absolútnu neplatnosť zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva z 29. mája 2007.</p> <p>Krajský súd rozsudkom z 27. februára 2014 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.</p> <p>Odvolací rozsudok krajského súdu napadla sťažovateľka dovolaním.</p> <p>Najvyšší súd uznesením z 29. júla 2015 dovolanie sťažovateľky odmietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa názoru ústavného súdu nemožno akceptovať postoj okresného súdu (nadväzne naň i krajského súdu), podľa ktorého „žiadene z judikátov, na ktoré poukazovala žalovaná neprejednával situáciu po splatnosti celého dlhu, ešte pred zmenenými a výrazne doplneným znením inštitútu zabezpečenia prevodu práva od 1.1.2008 a na základe vzájomnej dohody veriteľa a dlžníka, že sa dohodli, že veriteľ si trvale ponechá predmet zabezpečovacieho práva“. Takto poňatý pohľad sa pokúša vykresliť odlišnosť sťažovateľkinej veci kvôli obsahu dohody uzavretej 1. decembra 2007, vôbec však nereflektuje problém (ne)platnosti samotnej zmluvy z 29. mája 2007, ktorá obsahovala ustanovenie judikatúrou kritizované.</p> <p>Na podklade uvedených dôvodov ústavný súd vyhodnotil, že okresný súd i krajský súd bez akceptovateľných dôvodov nerešpektovali ustálenú judikatúru všeobecných súdov týkajúcu sa posudzovania dojednania obsiahnutého v zmluve z 29. mája 2007, podľa ktorého sa mal veriteľ pre prípad nesplnenia zabezpečeného dlhu stať trvalým vlastníkom predmetu zabezpečenia. Stabilizovaná súdna judikatúra poukazuje na rozpor takého zmluvného dojednania s prioritným účelom zabezpečovacieho prostriedku regulovaného v § 553 Občianskeho zákonníka, a tým aj na jeho rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka. Dôvody, ktoré okresný súd sformuloval a krajský súd ich akceptoval, sú nepriliehavé a skonštruované tak, aby bola naplnená formálna požiadavka pre odklon od stabilnej rozhodovacej praxe. Podľa názoru ústavného súdu však preskúmaným dôvodom všeobecných súdov konajúcich v sťažovateľkinej veci chýbal materiálny základ, preto nemohli slúžiť ako prípustný dôvod pre odchýlenie sa od stabilizovanej súdnej judikatúry. Použitím týchto dôvodov krajský súd narušil legitímne očakávania sťažovateľky, jej právnu istotu a v dôsledku toho zasiahol do jej základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy i do jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>V posudzovanej veci krajský súd riešil skutkový stav vyznačujúci sa uzavretím zmluvy o zabezpečovacom prevode práva 29. mája 2007, v ktorej sa splatnosť zabezpečovanej pohľadávky určila k 30. decembru 2012, ako aj uzavretím „Dohody“ z 1. decembra 2007, v ktorej dlžník (ako strana zmluvy uzavretej 29. mája 2007) s predstihom piatich rokov pred pôvodne dojednaným termínom splatnosti vyhlásil, že „nie je schopný vrátiť dlh z poskytnutých pôžičiek vrátane jej príslušenstva v celom rozsahu a nevrátil by ich ani do 30.12.2012“.</p> <p>Z hľadiska hodnotenia okolností, ktoré vyšli počas konania najavo, je rovnako neprehliadnuteľnou skutočnosť, že pôvodní dlžníci z poskytnutých pôžičiek boli spoločníkmi a konateľmi úpadcu. Pri takomto prevzatí dlhu došlo navyše aj k jeho uznaniu, čo má nepochybne vplyv na rozloženie dôkazného bremena pri prípadnom spochybňovaní existencie hlavného záväzkovo-právneho vzťahu (pôžičky).</p> <p>Okresný súd a krajský súd pri hodnotení dôkazov venovali pozornosť tomu, či k prevodu vlastníckeho práva na veriteľa došlo a či k nemu došlo už zmluvou z</p>

29. mája 2007. Rovnako analyzovali katastrálne súvislosti realizácie zmluvných vzťahov. To sú však otázky sekundárneho významu z pohľadu vyhodnotenia argumentácie sťažovateľky spochybňujúcej platnosť zmluvy z 29. mája 2007. Povinnosť konajúceho všeobecného súdu plynúca zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, a to povinnosť prihliadnuť starostlivo na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 132 Občianskeho súdneho poriadku), pritom nemôže byť v prostredí civilného procesu vyznačujúceho sa zásadou formálnej pravdy interpretovaná ako povinnosť súdu ignorovať takú možnosť hodnotenia vykonaných dôkazov, ktorú účastník konania explicitne v konaní nepredniesol. Napokon, na absolútnu neplatnosť zmluvy (právneho úkonu), a teda nepochybne aj skutkových okolností plynúcich z riadne vykonaného dokazovania a vedúcich k jej vysloveniu, je konajúci všeobecný súd povinný prihliadať ex offo.

Ak teda okresný súd i krajský súd s ohľadom na ustálenú judikatúru týkajúcu sa (ne)platnosti zmlúv o zabezpečovacom prevode práva boli povinné skúmať účel zmluvy z 29. mája 2007 i jej jednotlivých ustanovení, rešpektujúc zásadu voľného hodnotenia dôkazov, nepochybne tak boli povinné robiť so zreteľom na obsah a časové okolnosti uzavretia „Dohody“ z 1. decembra 2007, ako aj na personálne prepojenia pôvodných dlžníkov a úpadcu ako nového dlžníka, ktorému svedčalo vlastnícke právo k predmetu zabezpečenia. Ústavný súd si uvedomuje, že tieto skutočnosti nemusia byť všeobecným súdom samy osebe vyhodnotiteľné ako také, ktoré spochybňujú účel spornej zmluvy z 29. mája 2007, a tým aj jej platnosť. Ústavou vyžadovaná kvalita súdnej ochrany si však prostredníctvom zásady voľného hodnotenia dôkazov vyžaduje, aby všeobecný súd k týmto okolnostiam prihliadol a pojal ich do komplexného vyhodnotenia skutkového obrazu prerokúvanej kauzy. To okresný súd i krajský súd ignorovali. Z citovanej stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov vyplýva, že pri rešpektovaní právnej istoty sťažovateľky malo byť už samotné ustanovenie zmluvy z 29. mája 2007, podľa ktorého „V prípade, že zabezpečovaná pohľadávka... v celom rozsahu nadobúdateľovi najneskôr do 30.12.2012 riadne zaplatená nebude, zostáva nadobúdateľ po 30.12.2012 výlučným vlastníkom budovy a to bez akýchkoľvek právnych obmedzení“, vyhodnotený ako neplatný. Ak však po pol roku od uzavretia zabezpečovacej zmluvy a súčasne päť rokov pred pôvodne dojednanou dobou splatnosti celého dlhu nový dlžník (u ktorého spoločníkmi a konateľmi boli pôvodní dlžníci) vyhlásil, že dlh v stanovenej dobe nesplätí, a preto sa veriteľ stáva výlučným vlastníkom predmetu zabezpečenia, významne to dopĺňa skutkový obraz prerokúvanej veci z hľadiska posúdenia danosti zabezpečovacieho účelu zmluvy z 29. mája 2007, a tým aj jej platnosti ako celku (§ 39 Občianskeho zákonníka). Dohoda z 1. decembra 2007 uzavretá v čase, keď už novelizácia Občianskeho zákonníka explicitne formulujúca požiadavky na obsah zmluvy o zabezpečovacom prevode práva bola platná (ale ešte neúčinná), sa takto dostáva do pozície účelového vyhlásenia motivovaného iba snahou zabrániť v prípadnom budúcom spore konštatovaniu absolútnej neplatnosti zmluvy z 29. mája 2007.

V sťažovateľkinej veci bolo predbežnou úlohou oboch súdov (okresného súdu i krajského súdu) posúdiť platnosť zmluvy z 29. mája 2007, ktorú sťažovateľka pri svojej procesnej obrane spochybňovala. Zo štandardizovanej rozhodovacej praxe všeobecných súdov odrážajúcej v tom čase veľmi stručnú právnu úpravu zabezpečovacieho prevodu práva je nepochybné, že pri zodpovedaní sťažovateľkou nastolenej otázky bolo potrebné, aby okresný súd i krajský súd dôsledne skúmali, čo bolo skutočným účelom zmluvy z 29. mája 2007, a to aj vo svetle dohody uzavretej krátko na to (1. decembra 2007), ktorá v podstate čo do obsahu slúžila iba konštatovaniu splnenia pôvodnej zmluvnej podmienky zakladajúcej podľa prejavenej vôle zmluvných strán trvalé nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetu zabezpečenia. Pritom rovnako bolo ich povinnosťou vziať do úvahy aj skutočnosť personálnych väzieb medzi pôvodnými dlžníkmi a novým dlžníkom.

Okresný súd i krajský súd však ponechali rekapitulované skutkové fakty nepovšimnuté a ostatné skutkové zistenia vyhodnotili bez prihliadnutia na tieto zjavné skutočnosti. Súčasne na podklade irelevantných dôvodov odmietli pojať do procesu právneho hodnotenia veci stabilnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov o dopade zmluvných dojednaní takého typu, aké sa vyskytli aj v

	<p>preskúmanej zmluve z 29. mája 2007, na skutočný účel zabezpečovacej zmluvy a nadväzne aj na jej platnosť. V oboch kritizovaných rovinách je preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu zavŕšením ústavne nedovoleného formalizmu v procese hodnotenia dôkazov, ako aj pri zdôvodňovaní odmietnutia stabilnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov.</p> <p>Obe vytknuté pochybenia zasahujú podľa názoru ústavného súdu do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu i do jej práva na spravodlivé súdne konanie tak intenzívne, že si to vyžaduje intervenciu zo strany ústavného súdu. Sťažovateľkina vec, a predovšetkým jej právne relevantný výsledok, sa totiž v dôsledku konštatovaných väd dostali do polohy neobjektívnosti a ústavne významnej nespravodlivosti.</p> <p>V nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré v záujme poskytnutia účinnej ústavno-súdnej ochrany musí viesť k zrušeniu rozsudku krajského súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) otvára priestor na to, aby sa krajský súd sám vyrovnal s ochranou označených práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto sťažnosti v tejto časti nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 CoKR 1/2014-216 z 27. februára 2014 porušené boli.</u> <u>Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 CoKR 1/2014-216 z 27. februára 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>ÚS SR: I. ÚS 342/2010 NS SR: 5 Cdo 208/2010, 1 Cdo 48/2008, 2M Cdo 2/2006</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	<p>dokazovanie-hodnotenie dôkazov právny úkon-neplatnosť absolútna konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-spory vyvolané konkurzom (incidenčné) práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu dokazovanie-zásada voľného hodnotenia dôkazov</p>

spisová značka	III. ÚS 229/2017
populárny názov	Arbitrárnosť vo veci ochrany verejného záujmu
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.05.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	
analytická právna veta	Ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia a z pohľadu záverov v ňom uvedených je prejavom arbitrárneho prístupu obecného zastupiteľstva k rozhodovaniu v navrhovateľovej veci, ústavný súd ako orgán verejnej moci povolaný až sekundárne zisťovať, či konanie verejného funkcionára bolo/nebolo v rozpore s ústavným zákonom (o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov), nemôže v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany

	verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, suplovať ústavným zákonom uloženú povinnosť obecného zastupiteľstva zistiť a preukázať, že navrhovateľ nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo iným zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).
skutkový stav a základné fakty	Navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi vo funkcii starostu obce Valaská bola napadnutým rozhodnutím obecného zastupiteľstva uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vo výške 69,27 € z dôvodu porušenia „čl. 7 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.“.
z odôvodnenia	<p>Čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vyžaduje, aby výrok rozhodnutia obecného zastupiteľstva uviedol, v čom je konanie alebo opomenutie navrhovateľa v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom. Aplikáciou uvedeného na prípad navrhovateľa ústavný súd konštatuje, že výrok napadnutého rozhodnutia vôbec neobsahuje tzv. skutkovú vetu, teda dostatočne konkrétny a nezameniteľný popis konania (alebo nekonania), ktoré sa navrhovateľovi kladie za vinu. Z výroku napadnutého rozhodnutia sa navrhovateľ a ani ústavný súd nedozvedel, aké (ne)konanie navrhovateľa považovalo obecné zastupiteľstvo za porušenie „čl. 7 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.“. Napadnuté rozhodnutie sa v dôsledku zistených nedostatkov dostáva do pozície nepreskúmateľnosti už na úrovni samotného výroku, čo je neprípustné. Vzhľadom na absenciu skutkovej vety bráni takto formulovaný výrok napadnutého rozhodnutia jednoznačnej identifikácii eventuálneho protiústavného skutku navrhovateľa. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že iba výrok rozhodnutia (enunciát) je právne záväzný. Akékoľvek (do)vysvetlenie obecného zastupiteľstva, či už v odôvodnení rozhodnutia, alebo v jeho vyjadrení k návrhu navrhovateľa sú z analyzovaného hľadiska irelevantné.</p> <p>V nadväznosti na tento nedostatok ústavný súd zistil, že s výrokom rozhodnutia obecného zastupiteľstva nekorešponduje jeho odôvodnenie. Nie je totiž možné z neho jednoznačne ustáliť, či sa navrhovateľovi vytyka porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu z dôvodu, že k písomnému oznámeniu nepriložil potvrdenie o podanom daňovom priznaní alebo iný doklad vydávaný na daňové účely potvrdzujúci sumu príjmov, ktoré získal za predchádzajúci kalendárny rok (ako to vyplýva z výroku rozhodnutia), alebo či sa mu vytyka skutočnosť, že v oznámení, ktoré podal podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, uviedol na konkretizovaných stranách neúplné údaje (ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia).</p> <p>Obecné zastupiteľstvo si tak podľa názoru ústavného súdu neujasnilo, či navrhovateľ podal neúplné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, alebo si nespĺnil povinnosť v zmysle čl. 7 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a nepriložil k oznámeniu potvrdenie o podanom daňovom priznaní. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vnútorne rozporné, nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej moci a z pohľadu záverov v ňom uvedených je prejavom arbitrárneho prístupu obecného zastupiteľstva k rozhodovaniu v navrhovateľovej veci.</p> <p>Ústavný súd neuzatvára, či si navrhovateľ riadne splnil povinnosť v zmysle čl. 7 ods. 1 a 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Vysporiadať sa s uvedeným bolo primárnou úlohou obecného zastupiteľstva s tým, že bolo jeho povinnosťou správne a v dostatočnom rozsahu zistiť skutkový stav veci, riadne sa zaoberať tvrdeniami navrhovateľa uvedenými v jeho vyjadrení z 11. marca 2016 a odôvodniť, na základe čoho dospelo k záveru o porušení ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zo strany navrhovateľa.</p> <p>Ďalšie námietky navrhovateľa prednesené v jeho návrhu ústavný súd nepovažoval za potrebné meritórne vyhodnotiť, pretože zistené nedostatky formulácie výroku i odôvodnenia napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva samy osebe postačujú na jeho zrušenie. Závery ústavného súdu o ďalších námietkach by tak nemali podstatný vplyv na zrušujúci výrok tohto nálezu.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Valaská schválené uznesením č. 418/2017 z 1. marca 2017 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia</u></p>

	<u>rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. zrušuje.</u> <u>Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 662/2014, I. ÚS 356/08
súvisiace právne predpisy	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	obec-obecné zastupiteľstvo obec-starosta verejný záujem, spoločenský záujem verejný činiteľ

spisová značka	III. ÚS 360/2017
populárny názov	Neurčitosť rozhodnutí vo veci ochrany verejného záujmu
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	
analytická právna veta	Ak výrok všetkých štyroch namietaných rozhodnutí obecného zastupiteľstva nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, teda vôbec neobsahuje skutkovú vetu, t. j. opis konkrétneho konania alebo opomenutia, ktorým sa mal navrhovateľ dopustiť porušenia konkrétnych povinností upravených ústavným zákonom, a tak nespĺňa požiadavku nezameniteľnosti výroku sankcionovaného skutku, takýto formálny nedostatok namietaných rozhodnutí obecného zastupiteľstva bráni ústavnému súdu skúmať, či sa navrhovateľ dopustil porušenia povinností, ktoré mu vyplývajú z ústavného zákona, a to z dôvodu ich nepreskúmateľnosti.
skutkový stav a základné fakty	Navrhovateľ sa ako starosta obce mal dopustiť porušenia povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona spôsobom podľa čl. 7 ods. 5 písm. a) ústavného zákona v lehote ustanovenej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, za čo mu bola uložená v troch prípadoch pokuta v sume zodpovedajúcej jeho mesačnému platu vo výške 1 457 €. Z odôvodnenia jednotlivých rozhodnutí vyplýva, že v prípade rozhodnutia obecného zastupiteľstva č. 1/15/03/2017 z 15. marca 2017 mala byť povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona porušená tým, že navrhovateľ ako starosta obce Číž v lehote 30 dní odo dňa, keď sa ujal funkcie starostu obce, t. j. do 1. februára 2015, neodovzdal komisii na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov. V prípade rozhodnutia obecného zastupiteľstva č. 2/15/03/2017 z 15. marca 2017 mala byť povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona porušená tým, že starosta obce Číž neodovzdal oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov počas výkonu funkcie do 31. marca 2015, a v prípade rozhodnutia obecného zastupiteľstva č. 3/15/03/2017 z 15. marca 2017 mal navrhovateľ porušiť povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona tým, že počas výkonu funkcie neodovzdal oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov počas výkonu funkcie do 31. marca 2016. Napadnutým rozhodnutím obecného zastupiteľstva č. 4/15/03/2017 z 15. marca 2017 bola navrhovateľovi za porušenie povinnosti starostu obce podľa čl. 4 ods. 1 a 2 písm. a) a b) ústavného zákona, ktorej sa dopustil tým, že „porušil obmedzenia a povinnosti starostu obce pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem, zákazu uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom a povinnosti zdržať sa všetkého, čo môže byť v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov“, uložená pokuta vo výške 12-násobku mesačného platu starostu, t. j. vo výške 17 848 €.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd už vo veci sp. zn. I. ÚS 356/08 uviedol, že skutkové vymedzenie vytýkaného porušenia musí byť v rozhodnutí uvedené natoľko dostatočne a presne, aby ho nebolo možné dodatočne zamieňať za dôvod iný, ktorý v čase rozhodovania nebol „v hre“. Zároveň potom platí, že dodatočné (do)vysvetlenie skutočného dôvodu je právne bezvýznamné.</p> <p>Výrok rozhodnutia (o čom a ako rozhodol) tvorí jeho jadro, a preto musí byť zásadne presný, konkrétny a správny.</p> <p>Zodpovednosť podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je zodpovednosťou verejnoprávnou, čo sa okrem iného prejavuje aj v požiadavke takej formulácie výroku meritórneho rozhodnutia, ktorá bráni zameniteľnosti sankcionovaného skutku. Nejde o požiadavku samoučelnú či akademickú. Naopak, má významné procesné a v konečnom dôsledku i hmotnoprávne dopady na páchatel'a skutku (napr. pri skúmaní procesnej prekážky rei iudicatae brániacej dvojitému potrestaniu za ten istý skutok).</p> <p>Po preskúmaní navrhovateľom namietaných rozhodnutí obecného zastupiteľstva č. 1/15/03/2017, č. 2/15/03/2017 a č. 3/15/03/2017 všetky z 15. marca 2017 ústavný súd zistil, že výrok troch rozhodnutí je rovnaký a až z odôvodnenia je možné ustáliť, že v prípade každého rozhodnutia bola navrhovateľovi uložená pokuta za porušenie inej povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za iné časové obdobie.</p> <p>Z už uvedeného vyplýva, že rozhodnutia obecného zastupiteľstva č. 1/15/03/2017, č. 2/15/03/2017 a č. 3/15/03/2017 nespĺňajú zákonné kritériá zákonnej úpravy citovaného čl. 9 ods. 6 ústavného zákona a vo výroku svojho rozhodnutia nekonkretizujú konanie, resp. opomenutie navrhovateľa, ktoré má byť porušením jeho zákonnej povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, to znamená, že v nich absentuje skutková veta. Výroky všetkých troch rozhodnutí sú úplne identické, hoci, ako vyplýva z odôvodnenia týchto rozhodnutí, každé rozhodnutie bolo vydané v súvislosti s porušením inej povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. Takto formulovaný výrok napadnutých rozhodnutí znemožňuje jednoznačnú identifikáciu eventuálneho protiústavného skutku navrhovateľa a v prípade rozhodnutia č. 2/15/03/2017 a č. 3/15/03/2017 je aj v rozpore s obsahom odôvodnenia.</p> <p>V poradí štvrté namietané rozhodnutie obecného zastupiteľstva č. 4/15/03/2017 z 15. marca 2017 teda takisto neobsahuje zákonom predpísané náležitosti podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona. Chýba mu výrok, v ktorom by bolo uvedené, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom. Aj v prípade tohto rozhodnutia chýba vo výroku rozhodnutia skutková veta, teda opis a špecifikácia konania, prípadne nekonania navrhovateľa, ktorým mal porušiť citované ustanovenia čl. 4 ods. 1 a 2 písm. a) a b).</p> <p>Ďalšie námietky navrhovateľa prednesené v jeho návrhoch ústavný súd nepovažoval za potrebné meritórne vyhodnotiť, pretože zistené nedostatky formulácie výrokov napadnutých rozhodnutí obecného zastupiteľstva samy osebe postačujú na ich zrušenie.</p> <p>Ústavou garantované základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy premietnuté pri ochrane práva do ustanoveného postupu vymedzeného podľa povahy veci príslušným procesným poriadkom (a v okolnostiach daného prípadu upravených v čl. 9 ústavného zákona) je svojou povahou i významom základným predpokladom spravodlivého procesu. Preto zároveň predstavuje aj základnú podmienku ústavne konformného rozhodnutia.</p> <p>Ústavný súd vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol tak, že:</p> <p><u>Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Číž č. 1/15/03/2017 z 15. marca 2017, rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Číž č. 2/15/03/2017 z 15. marca 2017, rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Číž č. 3/15/03/2017 z 15. marca 2017 a rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Číž č. 4/15/03/2017 z 15. marca 2017 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. zrušuje.</u></p> <p><u>Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti návrhu navrhovateľa nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na</p>	<p>ÚS SR: I. ÚS 356/08, III. ÚS 662/2014, III. ÚS 132/2015, III. ÚS 34/2016</p>

relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	verejný činiteľ verejná funkcia verejný záujem, spoločenský záujem rozhodnutie-výrok rozhodnutie-nepreskúmateľnosť

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 459/2017
populárny názov	Právo na zákonného sudcu
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	04.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 11 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 11 ods. 4 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 2 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 2 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 26 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 39 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 40 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. d Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 144 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 5

analytická právna veta	S ohľadom na podstatu základného práva na zákonného sudcu nie je v konkrétnej veci nevyhnutne rozhodujúce, aký senát ju rozhodol, ak v nej bolo nové pridelenie konkrétneho senátu realizované bez úmyslu ovplyvniť výsledok sporu (prostredníctvom vhodného, menej vhodného, či dokonca neodôvodnene opakovaného pridelenia veci).
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľky sa spolu s ďalšími obchodnými spoločnosťami žalobami domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž (ďalej len „protimonopolný úrad“) č. 2005/KH/1/1/137 z 23. decembra 2005 (ďalej len „rozhodnutie A“) a rozhodnutia Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „rada protimonopolného úradu“) č. 2006/KH/R/2/116 zo 16. októbra 2006 (ďalej len „rozhodnutie B“).</p> <p>Protimonopolný úrad v rozhodnutí A a rada protimonopolného úradu v rozhodnutí B konštatovali, že konanie sťažovateľiek a ďalších v rozhodnutiach označených obchodných spoločností spočívajúce v koluzívnom správaní, v dôsledku ktorého bolo koordinované správanie vo verejnej súťaži vyhlásenej Slovenskou správou ciest na uskutočnenie dodávok stavebných prác na realizáciu stavby „Diaľnica D1 Mengusovce – Jánovce úsek km 0,00-8,00“ oznámenej vo Vestníku verejného obstarávania 11. mája 2004, je</p> <ul style="list-style-type: none"> - dohodou podľa čl. 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, a preto je zakázané, a súčasne - dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 4 ods. 3 písm. a) a f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ktoré je taktiež zakázané. <p>Na základe označených rozhodnutí A a B boli sťažovateľkám a ďalším obchodným spoločnostiam uložené pokuty. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 2 S 430/06 z 10. decembra 2008 (ďalej len „rozsudok C“) rozhodnutia A a B zrušil v súlade s § 250j ods. 2 písm. c) a d) a § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a vec vrátil protimonopolnému úradu na ďalšie konanie.</p> <p>Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sžpu 1/2009 z 30. decembra 2013 (ďalej len „rozsudok D“) zmenil rozsudok krajského súdu C tak, že žaloby zamietol. Nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 893/2014 zo 17. júna 2015 (ďalej len „nálež E“) bol rozsudok najvyššieho súdu D zrušený a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd následne napadnutým rozsudkom opätovne zmenil rozsudok krajského súdu C a žaloby sťažovateľiek a ďalších žalobcov znova zamietol.</p> <p>Predmetom sťažností je tvrdenie o neopodstatnenosti pridelenia veci sťažovateľiek senátu 5S najvyššieho súdu po náleze ústavného súdu E (t. j. po rozhodnutí, ktorým bol rozsudok najvyššieho súdu D zrušený a vec sťažovateľiek bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie). Predmetom sťažností je tiež tvrdenie o neopodstatnenosti rozhodnutia veci jej v merite a tvrdenie, že postupom najvyššieho súdu došlo k spôsobeniu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní.</p>
z odôvodnenia	<p>K zásahu do základného práva na zákonného sudcu</p> <p>Výklad zákona o súdoch bol problematický v tom ohľade, či za zákonného sudcu v zmysle § 51 ods. 7 zákona o súdoch mal byť považovaný senát 1S v pôvodnom zložení (teda z roku 2009) alebo či z dôvodu zmien v senátoch v priebehu rokov 2009 až 2015 mal byť za zákonný senát považovaný senát 1S ako senát, ktorému bola vec pôvodne pridelená, avšak v zmysle rozvrhu práce na rok 2015, alebo či vec mala byť znova pridelená náhodným výberom z dôvodu neexistencie senátu 1S v pôvodnom zložení (z roku 2009).</p> <p>Sťažovateľky, keďže sa s interpretačnou verziou najvyššieho súdu nestotožňujú, inšpirované tiež nesúhlasnými prejavmi sudcov najvyššieho súdu napádajú pridelenie veci náhodným výberom senátu 5S pred ústavným súdom a tvrdia pochybenie vo výklade jednoduchého práva (či už zákona o súdoch, rozvrhu práce, alebo aj rokovacieho poriadku v relevantných zneniach).</p> <p>Úlohou ústavného súdu v prerokúvanom prípade nie je rozhodnúť spor týkajúci sa výkladu práva priklonením sa k jednej z interpretačných verzií § 51 ods. 7 zákona o súdoch v duchu „všetko alebo nič“ a dať absolútne za pravdu niektorej</p>

zo strán či vybrať si niektorú z uvedených verzií ako „tú pravú“. Úlohou ústavného súdu je posúdiť zlučiteľnosť najvyšším súdom zvoleného riešenia s podstatou základných práv ako s podstatou ústavného (nadzákonného) princípu. Podstatou namietaného porušenia základného práva je v prerokúvanej veci zabrániť svojvoľnému výberu či účelovému spôsobu obsadenia vo veci rozhodujúceho senátu. V riešení, ktoré v posudzovanom prípade zvolil predseda správneho kolégia, však ústavný súd neželané nedostatky nenachádza. Práve naopak.

Ústavný súd síce uznáva, že predostreté interpretačné verzie (každá z nich) majú svoju logickú platnosť a interpretátormi požadované závery jednotlivých predostretých verzií z premís naozaj vyplývajú. Interpretačné verzie sa však navzájom líšia egoistickým prispôbením si premís – každého interpretátora vo svoj prospech (každý z interpretátorov vidí v otázke určenia zákonného sudcu a v spojení „ak takého sudcu niet“ svoju pravdu) – a táto skutočnosť je jadrom problému celej veci. Podľa názoru ústavného súdu však iba zo samotnej logickej platnosti interpretačných verzií nemožno v posudzovanom prípade bezprostredne odvodzovať vhodnosť použitia tej-ktorej verzie, pretože čo do korektnosti postupu v logickom slede výkladu sú si všetky rovnocenné (postup výkladu nie je logicky rozporný).

Ústavný súd vidí spravodlivý zmysel riešenia, ktoré vo veci zvolil predseda správneho kolégia, v tom, že prijaté riešenie neumožnilo sudcom (resp. senátom) viesť ďalej polemiku v zmysle neustáleho nachádzania práva (quid iuris) v otázke, ktorému senátu vec prideliť. Taká polemika v prerokúvanom prípade zjavne nevedla k riešeniu, spor komplikovala, mohla začať spomaľovať prerokovanie (už aj tak 12 rokov tiahnuce sa) veci a každý iný záver, ktorý by nevyhovoval požiadavkám sťažovateľiek, by mohol byť tak či onak predmetom ústavnej sťažnosti (z rovnakých dôvodov ako sa to stalo teraz). Čo sa týka sťažovateľiek, im sa prijatým riešením neumožnilo ďalej udržiavať spor „živý“ na čisto procesnej otázke a elegantne tak blokovat' prístup k preskúmaniu veci v jej merite rozduchávaním sporu o potrebe nachádzania práva.

Podľa názoru ústavného súdu zo strany predsedu správneho kolégia šlo v prerokúvanom prípade o konštruktívny prístup k výkladu normy s cieľom hľadania integrity práva. Predseda správneho kolégia totiž za explicitným vyjadrením normy, za stavu nezlučiteľných názorov na jej výklad hľadal implicitný princíp eliminovať pochybnosti o úmysle ovplyvnenia veci, avšak tento princíp zároveň korigoval cieľom vec efektívne prerokovať. Pod váhou argumentov síce opakovane zmenil názor na jej pridelenie senátu 1S/5S, čo v okolnostiach vypovedá v prospech úmyslu hľadania optimálneho riešenia. Keď si však mal vybrať medzi alternatívou sporného pridelenia veci bez náhodného výberu (vec by s istotou prerokoval senát 1S) a alternatívou sporného pridelenia veci náhodným výberom (vec by prerokoval náhodne vybraný senát), z pridelenia veci vylúčil osobný vplyv a zvolil alternatívu zaručujúcu vyššiu transparentnosť pridelenia (vo veci uprednostnil náhodný výber pred subjektívnym rozhodnutím). V konečnom dôsledku tak najvyšší súd otrocky neustrnul na výklade jediného ustanovenia zákona, ale riadiac sa ideou relevantných ústavných princípov, vec spravodlivo prerokoval.

K argumentu sťažovateľiek, podľa ktorého majú právo na už raz prideleného sudcu (v tomto prípade senát), ústavný súd poukazuje na § 3 ods. 4 zákona o súdoch, podľa ktorého v priebehu konania môže dôjsť k zmene v osobe sudcu. Zmena však musí byť uskutočnená v súlade so zákonom a rozvrhom práce. Keďže zákon v prerokúvanom prípade umožňoval viacero interpretačných verzií, najvyšší súd sa pri voľbe konkrétnej interpretačnej verzie správne riadil podstatou základných práv. Z pohľadu ústavnosti teda v okolnostiach prerokúvanej veci prevažuje ten faktor, že dôvody, ktoré viedli predsedu správneho kolégia k prideleniu veci náhodným výberom, majú svoj racionálny základ a jeho rozhodnutie zohľadňuje podstatu ústavného princípu.

K meritu napadnutého rozsudku a k tvrdeným pochybeniam v procese

Pokiaľ sťažovateľky predpokladajú zaujatosť sudcov najvyššieho súdu na základe vyslovenia vlastného názoru na pridelenie veci konkrétne senátu (1S/5S), ústavný súd uvádza, že toto tvrdenie nie je podložené žiadnym argumentom, ktorý by ho odôvodňoval. Sťažovateľky v tomto prípade tvrdia iba abstraktnú možnosť, že sudcovia, ktorí sa necítili byť povolaní vec rozhodnúť,

	<p>môžu sa voči prerokovaniu veci javiť zaujatí. Ústavný súd k tejto námietke poukazuje na vecnosť diskusie, ktorá nebola zameraná na vyjadrenie osobného postoja k prerokovaniu veci a striktne sa sústredila na nachádzanie optimálneho riešenia – čo sa týka nápadu veci. Ústavný súd v konaní ani vyjadrení žiadnej zo zainteresovaných strán nenachádza osobný rozmer v objektívnom ani subjektívnom zmysle.</p> <p>Pokiaľ ide o skutkový stav z pohľadu obstarania dôkazov, ústavný súd sa nestotožňuje s názormi sťažovateľiek, podľa ktorých majú byť nespravodlivo perzekvované na základe jediného nepriameho dôkazu (porovnávania zhody cenových indexov). Porovnávanie zhody cenových indexov analyticky a prísne plošne zohľadňuje vzorec správania sťažovateľiek, ktoré sa im v priebehu konania kládlo za vinu (porovnaných bolo 880 položiek). Navyše najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku takisto zaoberal aj argumentáciou zameranou na tvrdenie o náhodnej (mimovoľnej) možnosti zhody cenových indexov a ad absurdum poukázal na nemožnosť takého výsledku. Okrem už uvedeného vo veci bolo poukázané na rad ďalších dôkazov (z ktorých sťažovateľky vykonanie časti z nich spochybňujú). Z napadnutého rozsudku, ba ani z obsahu spisu však podľa názoru ústavného súdu nevyplývajú ústavne relevantné pochybenia vo vykonaní či hodnotení spochybňovaných dôkazov.</p> <p>Sťažovateľky tiež namietajú, že v prerokovanej veci na ne bolo neprípustným spôsobom prenesené dôkazné bremeno týkajúce sa „vyvinenia sa“ spod spáchania skutku (v tejto súvislosti namietajú porušenie princípu rešpektovania prezumpcie neviny). Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu správne vyhodnotil, že sťažovateľky v konaní vierohodným spôsobom neobjasnili motívy svojho (na základe konkrétnych dôkazov zisteného) správania, naopak, do konania vnášajú typovo obdobnú argumentáciu – raz o možnosti náhodnosti zhody cenových indexov, inokedy o možnosti mimovoľného úniku informácií z interného prostredia spoločností. Záver najvyššieho súdu, ktorým uvedenú argumentáciu v pomere k dôkladne zistenému skutkovému stavu a v pomere k skutočnosti, že sťažovateľky túto argumentáciu používajú bez vierohodného preukázania jej opodstatnenosti (napr. sťažovateľky na jednej strane tvrdia krádež dokumentov, no na druhej strane oznámenie krádeže príslušným orgánom nepreukázali), považoval za irelevantnú, hodnotí ústavný súd ako opodstatnený.</p> <p>Ústavný súd s poukázaním na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku dospel k záveru, že najvyšší súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Napadnutý rozsudok vysvetlil, ako najvyšší súd dospel k záveru o nevyhnutnosti rozsudok krajského súdu C zmeniť tak, že žaloby sťažovateľiek zamietol, podľa akej právnej úpravy a z akých dôvodov sa tak stalo (zároveň poukazujúc na relevantnú judikatúru). Odôvodnenie napadnutého rozsudku ako celok preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce z čl. 46, čl. 48 a čl. 50 ods. 2 ústavy v namietaných súvislostiach.</p> <p>K zásahu do základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov</p> <p>Ústavný súd z obsahu sťažností zistil, že napadnuté konanie (sp. zn. 5 Sžh 2/2015) vedené na najvyššom súde bolo ukončené napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu (sp. zn. 5 Sžh 2/2015 z 2. novembra 2016). Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 13. januára 2017.</p> <p>Každá zo sťažností bola ústavnému súdu doručená po skočení napadnutého konania (27. januára 2017 až 17. februára 2017). Z uvedeného teda vyplýva, že v čase podania sťažnosti k namietaným prietáhom v konaní už zjavne dochádzať nemohlo.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosti sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnené.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07, IV. ÚS 345/09, II. ÚS 893/2014, IV. ÚS 202/2011, I. ÚS 239/04, II. ÚS 417/06, III. ÚS 285/2010</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prietáhov správny delikt-skutková podstata</p>

	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na zákonného sudcu správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov pokuta-uloženie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu
--	--

Nález - priet'ahy:

spisová značka	III. ÚS 712/2016
populárny názov	Opakované priet'ahy
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.05.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd konštatuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ v procesnej pozícii navrhovateľa podal návrh na začatie konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov na okresnom súde 13. septembra 1999 a ku dňu podania tejto sťažnosti ústavnému súdu, teda ani po 17 rokoch, napadnuté konanie nebolo skončené. Na základe sťažností sťažovateľa pre zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní ústavný súd nálezi č. k. III. ÚS 214/06-28 z 3. novembra 2006 a č. k. III. ÚS 220/09-41 z 20. januára 2010 vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Následne sťažovateľ podal sťažnosť aj na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), na základe ktorej aj tento vo svojom rozsudku z 31. mája 2012 vyslovil, že právo sťažovateľa bolo porušené, a priznal mu tiež finančné zadosťučinenie.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.</p> <p>Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že po právnej stránke ide o návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo patrí k štandardnej rozhodovacej činnosti súdov. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že možno pripustiť istú mieru skutkovej zložitosti veci vyplývajúcu z nutnosti vykonať znalecké dokazovanie.</p> <p>Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil závažné okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania v čase od právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 220/09 z 20. januára 2010.</p> <p>Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v doterajšom priebehu konania a zistil nasledujúce. Z chronologického prehľadu jednotlivých úkonov súdu a z predloženého</p>

	<p>súdneho spisu vyplýva, že dňa 22. júla 2013 podala žalovaná dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu v danej veci z 19. augusta 2011. Súdny spis však bol odoslaný dovolaciemu súdu až 10. decembra 2013. Uvedené obdobie 4 a pol mesiaca je poznačené nečinnosťou, ale aj nesprávnou a neefektívnou činnosťou okresného súdu, keď tento 23. septembra 2013 vyzval žalovanú na zaplatenie nesprávnej sumy súdneho poplatku za podané dovolanie, čo musel následne korigovať novou výzvou z 13. novembra 2013. Zároveň okresný súd najprv zasielal podané dovolanie na vyjadrenie priamo sťažovateľovi ako žalobcovi, hoci bol právne zastúpený advokátkou, ktorej bolo dovolanie po zistení tohto pochybenia opätovne doručované.</p> <p>Laxným prístupom okresného súdu a jeho nedostatočnou aktivitou sa vyznačuje aj obdobie od vrátenia spisu z dovolacieho súdu 24. apríla 2015 až do vytýčenia termínu pojednávania dňa 6. októbra 2015. V uvedenom období dlhom takmer 5 a pol mesiaca okresný súd iba doručil uznesenie dovolacieho súdu stranám a vrátil žalovanej súdny poplatok za dovolanie.</p> <p>Ústavný súd po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu, najmä s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania a na skutočnosť, že konanie začalo ešte v roku 1999 a od nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 220/09-41 z 20. januára 2010 uplynulo ďalších sedem rokov, pričom už išlo o opakovaný nález ústavného súdu v tejto veci konštatujúci prieťahy v konaní, dospel k záveru, že celková dĺžka konania vyše 17 a pol roka nemôže byť považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote, ako to vyžaduje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 220/09 z 20. januára 2010 postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 950/99 porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 3 000 eur a náhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 688/2014, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-opakované spoluvlastníctvo-vyporiadanie spoluvlastníctvo-bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

spisová značka	III. ÚS 25/2017
populárny názov	Opakované prieťahy v dedičskom konaní
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.05.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Úkony notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve sú úkonmi súdu, a preto aj nimi možno spôsobiť zbytočné prieťahy, za ktoré nesie zodpovednosť všeobecný súd. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je dedičom v dedičskom konaní, ktoré sa začalo v roku 1995 a je vedené na okresnom súde pod sp. zn. D 1356/95. V označenej dedičskej veci

	<p>nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté (21 rokov) a takýto stav v predmetnej veci existuje napriek skutočnosti, že ústavný súd opakovane svojím nálezom konštatoval existenciu prietáhov v uvedenom konaní (napríklad nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 3/09-27 zo 17. marca 2009) a aj napriek opakovaným sťažnostiam sťažovateľa na odstránenie takýchto prietáhov adresovaných predsedovi okresného súdu (sťažnosť z 25. júna 2010 a zo 14. januára 2014).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.</p> <p>Pokiaľ ide o posúdenie veci podľa kritéria právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd v zhode s jeho predchádzajúcimi nálezmi č. k. I. ÚS 158/07-30 z 29. novembra 2007 a č. k. II. ÚS 3/09-27 zo 17. marca 2009, ktorými už v minulosti vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. D 1356/95 (v prípade nálezu č. k. I. ÚS 158/07-30 z 29. novembra 2007 vo vzťahu k inému sťažovateľovi) konštatuje, že napadnuté konanie sa osobitným spôsobom nelíši od iných dedičských konaní, resp. od obdobných konaní tohto druhu. Ústavný súd aj napriek tomu, že okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol, že napadnuté konanie hodnotí ako skutkovo náročné, nezistil zo spisu okresného súdu sp. zn. D 1356/95 žiadnu výraznú okolnosť odôvodňujúcu záver týkajúci sa skutkovej zložitosti veci.</p> <p>Vo vzťahu k ďalšiemu kritériu, t. j. správaniu sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 3/09-27 zo 17. marca 2009, ústavný súd nezistil žiadnu významnejšiu skutočnosť, ktorá mohla výrazným spôsobom prispieť k predĺženiu doterajšieho priebehu konania. Sťažovateľ sa nariadených pojednávaní u súdneho komisára s výnimkou pojednávaní uskutočnených 2. septembra 2010, 16. septembra 2010 a 14. októbra 2010 zúčastnil. Na uvedených troch pojednávaniach sa nezúčastnil z dôvodov na strane jeho právnej zástupkyne, ktorá však svoju neúčast' na pojednávaniach vopred ospravedlnila a požiadala súdneho komisára o ich odročenie. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní uplatňoval svoje procesné práva (napr. podaním odvolaní proti viacerým rozhodnutiam súdneho komisára, resp. okresného súdu), pričom napr. podanie odvolania zo strany sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 13. júla 2012, ktorým okresný súd rozhodol o znalečnom pre znalca (o ktorom krajský súd rozhodol uznesením z 9. apríla 2013 tak, že predmetné uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil), čiastočne prispelo k predĺženiu napadnutého konania, keďže okresný súd mohol v konaní pokračovať až po vrátení spisu z krajského súdu 19. apríla 2013. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnenom procesnom práve (v súvislosti s jeho odvolaním proti uzneseniu okresného súdu z 13. júla 2012) ústavný súd zohľadnil pri posúdení postupu okresného súdu a následne aj v súvislosti s rozhodovaním o primeranom finančnom zadost'učinení.</p> <p>Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu, resp. notára ako súdneho komisára v napadnutom konaní v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 3/09-27 zo 17. marca 2009.</p> <p>V danej veci nebolo možné ponechať bez povšimnutia, že prietahy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. D 1356/95 ústavný súd konštatoval a v tej súvislosti aj vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už vo svojich predchádzajúcich nálezoch, a to v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 3/09 taktiež na základe sťažnosti sťažovateľa a ešte pred tým v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 158/07 na základe sťažnosti iného sťažovateľa. Napriek tomu,</p>

	<p>že ústavný súd už nálezom č. k. I. ÚS 158/07-30 z 29. novembra 2007 okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. D 1356/95 pokračoval bez zbytočných prietahov, napadnuté konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.</p> <p>Napriek tomu, že z prehľadu uvedeného priebehu konania (bod 7 odôvodnenia nálezu) vyplýva, že okresný súd, resp. konajúci notár ako súdny komisár postupoval v napadnutom konaní relatívne plynulo, ústavný súd je toho názoru, že v sťažnosťou napadnutom období predmetného konania prietahy vznikli a sú predovšetkým dôsledkom neefektívnej a nesústreďenej činnosti okresného súdu, resp. súdneho komisára.</p> <p>Za najvýraznejší prejav neefektívnej činnosti okresného súdu možno jednoznačne považovať zrušenie jeho meritórnych rozhodnutí krajským súdom a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>S poukazom na už uvedený nesústreďený a neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 3/09-27 zo 17. marca 2009, ako aj na skutočnosť, že napadnuté konanie, ktoré sa začalo ešte v roku 1995, dosiaľ nie je právoplatne skončené, a to ani napriek tomu, že ústavný súd už predchádzajúcimi nálezmi č. k. I. ÚS 158/07-30 z 29. novembra 2007 a č. k. II. ÚS 3/09-27 zo 17. marca 2009 v minulosti vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. D 1356/95 (v prípade nálezu č. k. I. ÚS 158/07-30 z 29. novembra 2007 vo vzťahu k inému sťažovateľovi) a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, <u>ústavnému súdu neostávalo nič iné ako konštatovať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 3/09-27 zo 17. marca 2009.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi zároveň priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 47/00, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prietahy v konaní-opakované prietahy v konaní-extrémne konanie-nesporové prietahy v konaní-neepektívny postup práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prietahov dedenie, dedičstvo-dedičské konanie

spisová značka	III. ÚS 37/2017
populárny názov	Extrémne prietahy v súdnom konaní
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.05.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Súdne konanie, ktoré nebolo právoplatne skončené ani po takmer 23 rokoch od jeho začatia, nie je potrebné osobitne vyhodnocovať a uvádzať prípadne jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože v okolnostiach danej veci už samotná dĺžka konania je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná a ničím neospravedlňiteľná.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sa pôvodnou žalobou na vyrovnanie dedičských podielov zo dňa 13.4.1993 domáhali, aby Okresný súd Žilina rozhodol, že sú spoluvlastníkmi nehnuteľností vedenej v PK vložke 609 parc. č. 3880/1,3,4,6 v kat. území

	Trnovom, podľa veľkosti zákonných dedičských podielov, vyplývajúcich z dedičského rozhodnutia Štátneho notárstva v Žiline č. D 80/57, po svojej matke zomrelej 12.1.1957. Predmetné konania dosiaľ nebolo právoplatne skončené.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1) správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.</p> <p>Pokiaľ ide o prvé kritérium, ústavný súd po preskúmaní spisu sp. zn. 14 C 415/93 zistil, že predmetom namietaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu na vyrovnanie dedičských podielov. Vzhľadom na predmet konania ústavný súd konštatoval, že po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, a preto namietané konanie nemožno považovať za právne zložité.</p> <p>Vzhľadom na vysoký počet navrhovateľov (v súčasnosti sedemnást), ako aj úmrtia viacerých z nich v doterajšom priebehu konania, keď musel okresný súd viackrát upravovať okruh účastníkov konania, prihliadať na priebeh dedičských konaní a nadviazať komunikáciu s dedičmi zomrelých navrhovateľov, konanie vykazuje faktickú zložitosť, ktorá má výrazný podiel na jeho doterajšej dĺžke. Faktickou zložitosťou však nemožno ospravedlniť nečinnosť súdu v jednotlivých štádiách konania, resp. jeho neefektívnu činnosť, ktorá nesmeruje plynulo k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.</p> <p>Obdobný záver skonštatoval ústavný súd aj v nálezoch sp. zn. II. ÚS 128/05 zo 6. októbra 2005, ako aj sp. zn. IV. ÚS 173/2010 z 30. augusta 2010, ktorými bolo vyhovené sťažnostiam iných účastníkov konania ako sťažovateľov, v ktorých namietali porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní.</p> <p>Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov, resp. ich právnych predchodcov, v preskúmvanej veci ústavný súd sčasti súhlasí s vyjadrením vo veci konajúceho súdu, že aj samotní sťažovatelia, resp. ich právny zástupca, svojou nečinnosťou prispeli k zbytočným prieťahom v napadnutom konaní, avšak nie až takou významnou mierou, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd predovšetkým zastáva názor, že napadnuté konanie, ktoré nebolo právoplatne skončené ani po takmer 23 rokoch od jeho začatia, nie je potrebné osobitne vyhodnocovať a uvádzať prípadne jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože v okolnostiach danej veci už samotná dĺžka konania je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná a ničím neospravedlňiteľná.</p> <p>Napokon ústavný súd už v náleze č. k. II. ÚS 128/05-33 zo 6. októbra 2005, ako aj v náleze sp. zn. IV. ÚS 173/2010 z 30. augusta 2010 vyslovil, že okresný súd sa dopustil zbytočných prieťahov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 415/93, ktoré sa týkali iných účastníkov konania, ale toho istého súdneho konania.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 415/1993 porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Žilina prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 415/1993 konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznal náhradu trov konania a finančné zadosťučinenie, každému v sume po 5 000 eur.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP	ÚS SR: IV. ÚS 280/2011

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-nadmerná zaťaženosť, nadmerné množstvo vecí prieťahy v konaní-extrémne

spisová značka	III. ÚS 169/2017
populárny názov	Extrémne prieťahy v súdnom konaní
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.05.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Súdne konanie, ktoré nebolo právoplatne skončené ani po takmer 22 rokoch od jeho začatia, nie je potrebné osobitne vyhodnocovať a uvádzať prípadne jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože v okolnostiach danej veci už samotná dĺžka konania je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná a ničím neospravedliteľná.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 25 Cb 107/1995 pôvodne domáhal zaplata sumy 111 349,- Sk (4 876,85 €) s príslušenstvom z titulu finančného vyrovnanie z predčasne ukončenej lízingovej zmluvy. Žaloba bola v uvedenej veci podaná 22. februára 1995. Aj napriek skutočnosti, že odo dňa začatia tohto konania do súčasnosti uplynulo už viac ako 22 rokov, do dnešného dňa nie je toto konanie právoplatne skončené.
z odôvodnenia	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila i v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESELP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o zaplatení sumy 4 876 € predstavujúcej finančné vyrovnanie z titulu predčasného ukončenia zmluvy o finančnom lízingu. Konania tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto vec nemožno posúdiť ako právne zložitú. V posudzovanej veci nešlo ani o skutkovo komplikovanú záležitosť, ktorá by vyžadovala osobitný prístup okresného súdu. Prieťahy v konaní na okresnom súde preto nie je možné považovať za dôsledok vyvolaný právnou alebo skutkovou zložitost'ou prerokovanej veci. Napokon, ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti nepoukázal na mimoriadnu zložitost' napadnutého konania, ktorá by ospravedlňovala jeho doterajšiu dĺžku. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako strany sporu v procesnom postavení žalobcu. Ústavný súd z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania alebo spomalením jeho priebehu. Ani predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti na takéto skutočnosti nepoukázala. Naopak, ústavný súd zistil, že sťažovateľ vyvíjal aktivitu, pokiaľ ide o urýchlenie postupu okresného súdu, a to viacerými sťažnosťami na prieťahy v konaní adresovanými predsedníčke okresného súdu (20. júla 1998 a 14. novembra 2016). Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnost'ou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnost'ou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS

	<p>267/04, IV. ÚS 182/08).</p> <p>Najdlhšie obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu (takmer 10 rokov) bolo zistené od podania vyjadrenia sťažovateľa z 13. novembra 1997 ku vzájomnému návrhu až do 18. júla 2007, keď okresný súd pripustil zmenu žaloby v zmysle podania sťažovateľa z 5. novembra 1996, ktoré uznala vo svojom vyjadrení i predsedníčka okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou (napr. IV. ÚS 98/2012) pričítal na ťarchu okresného súdu aj skutočnosť, že jeho rozhodnutia vydané v namietanom konaní boli odvolacím súdom (resp. dovolacím súdom) zrušené a vec bola vrátená prvostupňovému súdu na ďalšie konanie z dôvodov, ktoré taktiež svedčia o neefektívnom postupe okresného súdu v napadnutom konaní.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 107/1995 porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Bratislava I prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 107/1995 konal bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prietahov</p> <p>prietahy v konaní-nečinnosť</p> <p>prietahy v konaní-extrémne</p> <p>konanie-efektívnosť</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.